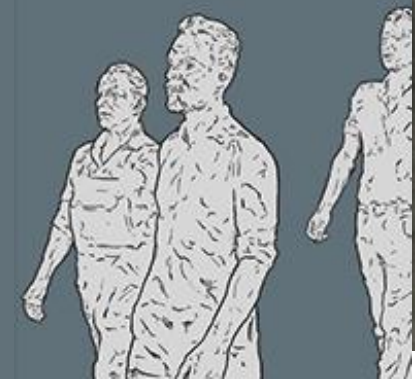

MUSEERNE HELSINGØR
Værftsmuseet

LÆRLING PÅ VÆRFTET

- Lærervejledning

Kære lærer

Det glæder os, at du vil give dine elever læringsoplevelsen 'LÆRLING PÅ VÆRFTET'.

INDHOLD

I løbet af to timer på værftsmuseet og i værftsområdet oplever eleverne hvordan det var at starte som lærling på Helsingør Skibsværft i 1950'erne. Iført kedeldragt får eleverne en navnebrik, som skal stemples ind og ud i lugen, så de ikke snyder med deres arbejdstid. På fileskolen hører eleverne historier om de sjove øgenavne arbejderne gav hinanden på værftet, hvorefter de finder på øgenavne til sig selv eller hinanden i klassen.

Som lærling til at blive faglært på værftet, skal eleverne selvfølgelig udføre et håndværksprodukt i metal i værkstedet. Med værktøj og autentiske teknikker fra værftstiden lærer eleverne både at save, file, pudse, bore, præge og skære gevind i metal. Det var vigtige færdigheder for såvel maskinarbejderen som smeden når skibene skulle bygges.

Når værftsfløjten lyder er arbejdsdagen slut og de nystartede lærlinge får fri. Lige indtil fløjten igen lyder næste morgen kl. 6.30.

LÆRLING PÅ VÆRFTET

FORMÅL

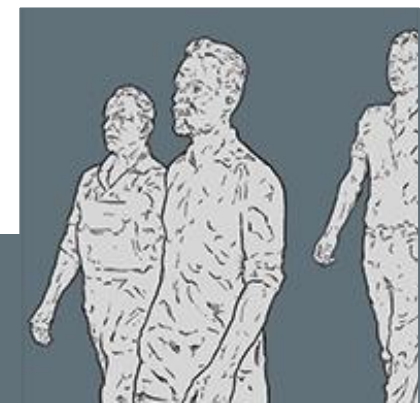
Formålet med denne lærervejledning er, at give ideer til hvordan du kan forberede eleverne bedst muligt til at deltage i forløbet LÆRLING PÅ VÆRFTET. Og hvordan I kan arbejde videre med tematikkerne fra forløbet hjemme i klassen bagefter.

Forløbet relaterer sig til følgende fag:

- Håndværk og design
- Historie
- Uddannelse og job

LÆRINGSMÅL

- Eleverne opnår færdigheder i autentiske håndværksfag fra værftstiden. De kan skabe et flot forarbejdet produkt af metal.
- Eleverne kan genfortælle små karakteristiske episoder fra en lærlings liv på værftet i 1950'erne.
- Eleven oplever hvordan en lærlings liv på Helsingør skibsværft var i 1950'erne.
- Klassen får viden om hvordan man bliver lærling i dag.

SÅDAN FORBEREDER DU BEDST DINE ELEVER

HVAD

Det medfølgende elevmateriale introducerer eleverne til hvordan livet i Helsingør og på Helsingør Skibsværft var i 1950'erne.

Materialet består af en kort introduktion til, hvordan det var at være barn i Helsingør i 1955.

Derefter fortælles en historie om Jørgen på 14 år, der starter som lærling på Værftet.

Materialet er fyldt med opgaver der engagerer eleverne.

HVORDAN

3. - 4. kl.

Elevmaterialet kan læses højt for klassen mens billederne evt. vises på smartboard/tavlen for at understøtte elevernes forestillingsevne.

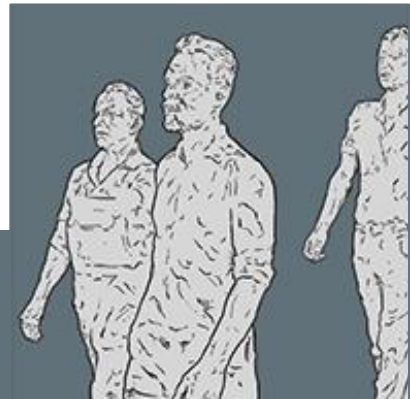
Undervejs eller efterfølgende kan eleverne arbejde med opgaverne for at perspektivere beretningen til deres eget liv eller igangsætte elevernes egen refleksion.

HVORDAN

5. - 6. kl.

Eleverne kan arbejde med elevmaterialet i grupper. De skiftes til at læse teksten højt for hinanden og svare på spørgsmålene i fællesskab. Det anbefales at diskutere svarene i plenum efterfølgende.

LÆRLING PÅ VÆRFTET

SÅDAN FORBEREDER DU BEDST DINE ELEVER

HVAD

Bog fra biblioteket:

Persillegartneren, Nødbremseren og alle de andre : nye og gamle øgenavne fra Helsingør og omegn

Af Kenno Pedersen m.fl. (2007)

HVORFOR

Eleverne skal skrive deres øgenavn på navneskilte, når I er til forløbet 'LÆRLING PÅ VÆRFTET'. Bogen fortæller sjove historier om mange af de øgenavne folk på værftet havde. F.eks.:

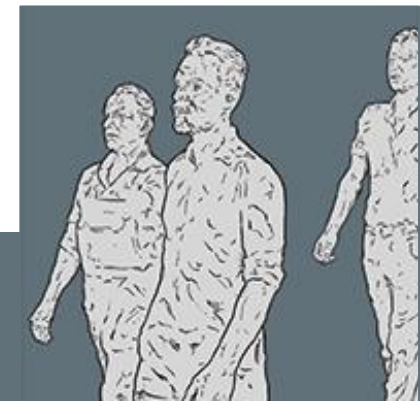
Blåhvalen

Kleinsmed Arne Petersen fik navnet "Blåhvalen", fordi han som en af de første gik rundt i en himmelblå arbejdsdragt, der altid var ren og nyvasket.

Grovsmedene Ejner Svendsen og Ole Olsen sammen med læredrengen Knut Bendtsen, der blev kaldt "Grønært", fordi han var så lille og spinke. Foto fra Persillegartneren, Nødbremseren og alle de andre.

HVORDAN

Læs/fortæl klassen om nogle af de øgenavne der fandtes på værftet. Snak om hvilke forskellige typer øgenavne I kan finde på. Kan de inddeles i kategorier? Udseende. Hændelser. Sted man bor..? Eleverne finder på øgenavne til sig selv, og argumenterer for hvorfor de har valgt det.

NÅR I KOMMER HJEM PÅ SKOLEN IGEN

HVAD

Video:

Håndens arbejde - Mesteren og lærlingen

<https://www.youtube.com/watch?v=brq91loaPUw>

Videoen er produceret af Arbejdersmuseet

HVORFOR

Når eleverne deltager i læringsoplevelsen LÆRLING PÅ VÆRFTET, der omhandler en tid for 60 år siden, kan de glemme, at der stadig er mange unge lærlinge rundt omkring i virksomheder.

Denne video giver et nutidigt indblik i en maskinlærlings arbejdsopgaver og relationen mellem mester og lærling.

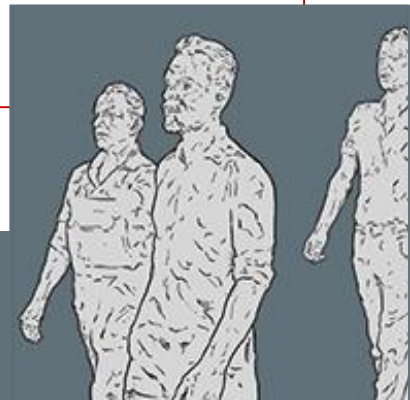
HVORDAN

Tal om jeres oplevelser på museet, og om hvordan eleverne oplevede at være lærling på værftet.

Vis videoen. Den tager 3.40 min.

Tal om alle de muligheder der er for at lære et fag i dagens uddannelsessystem.
Tal evt. om de mange maskiner håndværkere har til rådighed i dag i forhold til i 1950'erne

LÆRLING PÅ VÆRFTET

HVIS DU VIL VIDE MERE

HVAD

Bog fra biblioteket:

Da værftsfløjten lød. Værftstiden i Helsingør 1882-1983.

Af Kenno Pedersen m.fl. 2004.

HVORFOR

Hvis du har interesse i at vise dine elever et samfundsperspektiv på Helsingør Værft og hvilken betydning arbejdspladsen havde for byen.

HVAD

Museerne Helsingørs hjemmeside:

<http://www.helsingormuseer.dk/> →
Værftsmuseet → Værftets historie

HVORFOR

En kronologisk fortælling om værftets historie fra 1882 - 1983. Teksten giver via et let sprog og relativt korte afsnit med beskrivende overskrifter, et godt overblik over vigtige begivenheder på værftet.

HVAD

Bog fra biblioteket:

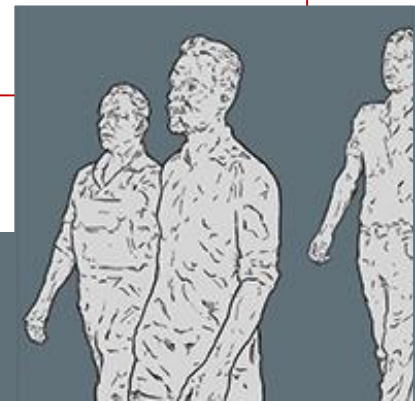
Helsingør byggede skibe i 100 år

Af Bent Jørgensen m.fl. 2004.

HVORFOR

Heri finder du beskrivelser af mange af de skibe Helsingør værft byggede, samt sjove historier om skibenes liv.

LÆRLING PÅ VÆRFTET

SPØRGSMÅL..

Du er altid velkommen til at ringe eller skrive, hvis du har yderligere spørgsmål.

Line Brun Stallknecht
Undervisningsansvarlig
M: 49281903
stall@helsingor.dk
Helsingørmuseer.dk

MUSEERNE
HELSINGØR

LÆRLING PÅ VÆRFTET

